

LANGE ARM VAN IRAN BEDREIGT DE NATIONALE VEILIGHEID VAN NEDERLAND

Regio Update Iran | De AIVD beschuldigt in haar recente jaarverslag Iran van een liquidatiepoging in Haarlem. Irans acute ontbieding van Nederlandse ambassadeur in Teheran met beschuldiging van Iraanse ambassadeur in Den Haag dat “Nederland terrorisme steunt” toont machtsspel dat Den Haag mijdt. Als derde EU-handelspartner van Iran moet Nederland naast handel ook gepast reageren op dergelijke veiligheidskwesties.

De “As van Revisionisten”—China, Rusland, Noord-Korea en Iran—die strijdt tegen de liberale rechtstaten zijn de staten die volgens de AIVD onze nationale veiligheid bedreigen. Hoewel de dreigingen van de eerste drie staten significant zijn, is de Iraanse dreiging alarmerend: de lange arme van Iraanse staat valt Nederlanders aan via hack-and-leak én liquidatiepogingen.

De AIVD noemt “pogingen” tot liquidaties zonder te vermelden dat Iran eerder daadwerkelijk burgers in Almere (2015) en in Den Haag (2018) via criminele bendesliet ombrengen. Teheran plaatste ook twee Nederlandse Europarlementariërs, een oud-minister en een Joodse organisatie op haar terrorismelijst. Tientallen Iraanse dissidenten werden volgens De Groene Amsterdammer voor “terrorisme” ter uitlevering gevraagd, met doodstraf als gevolg. Nederland reageerde met uitzetting van twee diplomaten en symbolische sancties tegen twee Iraanse ministeries.

Iraanse dissidenten staan wereldwijd onder druk, met twintig complotten tegen Britse burgers sinds 2022 volgens Britse veiligheidsdienst MI5. Teherans transnationale agressie versterkt zijn positie binnen de “As van Revisionisten” én creëert onderhandelingsruimte: Zweden en België ruilden levenslang veroordeelde oorlogsmisdadigers en terroristen tegen gevangenen.

Tegenover Europese softpower diplomatie blijkt deze machtspolitieke strategie effectief. "We zijn niet machteloos," benadrukt AIVD-directeur Akerboom in het jaarverslag. "Nederland kan veel doen voor onze nationale veiligheid." De Groene Amsterdammer nuanceert: Nederland faalt in bescherming van politieke vluchtelingen, die in "angst" leven terwijl overheid en politie hun veiligheid "onvoldoende" waarborgen.

Dat minister van Buitenlandse Zaken Caspar Veldkamp erin slaagt is het versterken van de Nederlandse intermediaire rol op het geopolitieke wereldtoneel. In november ontving Veldkamp voor het eerst in tien jaar zijn Iraanse ambtgenoot Araghchi om "de-escalatie" in het Midden-Oosten te bevorderen. Een maand eerder had hij “de aankondiging van een Israëliische aanval” aan Iran overgebracht. Dat verdient steun. Hoe actiever Den Haag zich geopolitiek mengt, hoe beter voor Nederland én het Europese liberaal-democratische model. Maar deze rol is alleen effectief als zij afschrikt tegen transnationale Iraanse agressie jegens Nederland. De Nederlandse topdiplomaat speelt een sleutelrol voor Iran.

Damon Golriz
Geopolitiek analist Iran

Gesprekken tussen Veldkamp en Araghchi in februari, maart en april suggereren dat Veldkamp werd gevraagd om te lobbyen bij het terughoudende Brussel voor een rendez-vous met Teheran. Iran vreest niet alleen een militaire confrontatie met Israël en de VS, maar ook herinvoering van VN-sancties op het nucleaire programma, waarover de drie Europese permanente leden van de VN-Veiligheidsraad beslissen.

In januari noemde president Macron Iran “de grootste strategische en veiligheidsuitdaging” voor Europa; deze week waarschuwde zijn topdiplomaat Washington dat als de nucleaire gesprekken niet in overeenstemming zijn met de Europese belangen, de herinvoering van VN-sancties tegen Iran volgen. Den Haags inzet voor de-escalatie tussen Israël en Iran en Europese diplomatie met Teheran versterkt de geopolitieke positie van Nederland.

Maar draagt die ook bij aan de nationale veiligheid? Met of zonder nucleaire deal vereist de Iraanse dreiging speciale aandacht van de Nederlandse politiek. Die overlaten aan Brussel waarborgt niet de nationale veiligheid. Het ayatollahregime, ideologische spil van de As van de Revisionisten, zet zijn transnationale agressie onverminderd voort; Nederland is daartoe een van de vijf belangrijkste doelwitten.

Dit vraagt om een krachtig signaal uit Den Haag. Een registratiepunt voor bedreigde dissidenten en een interministeriële taskforce zijn noodzakelijke tactische stappen. Strategisch moet Nederland, in lijn met de brede meerderheid van het Europees Parlement, de Commissie oproepen tot een Iran-strategie. Daarbij hoort ook het plaatsen van relevante secties van Islamitische Revolutionaire Gardekorps (IRGC) op de Europese terrorismelijst.

Die is des te urgenter nu Europa door de VS buitenspel wordt gezet bij de nucleaire onderhandelingen die ook met IRGC plaatsvinden. [Verwijzing naar mijn vorig stuk over de onderhandelingen] Het antisemitische, antiwesterse en vrouwonvriendelijke wereldbeeld is de raison d'etre van het Iraanse regime. Zolang het bestaat, verandert of matigt dat wereldbeeld niet.

Damon Golriz is een Strategische Iran analist bij het Haagse Instituut Geopolitiek.

Damon Golriz
Geopolitiek analist Iran

